

Els Orígens de la Catalunya Contemporània

Codi: 100354
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Daniel Yépez Piedra
Correu electrònic: Daniel.Yepez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Espanyol

Prerequisits

Assignatura de caràcter optatiu que s'inscriu dins de la matèria "Història de Catalunya" que constitueix una menció del títol de Grau en Història. En tant que requisits bàsics caldria haver cursat prèviament assignatures d'història contemporània d'Espanya, específicament "Història contemporània d'Espanya I. L'època de la revolució liberal", i de manera recomanada, "Història Moderna de Catalunya".

Objectius

L'objectiu fonamental que persegueix aquesta assignatura és el d'analitzar les bases de la construcció històrica catalana als orígens de l'època contemporània, des de l'esfondrament de la societat de l'Antic Règim fins a l'esclat de la Revolució de setembre de 1868. S'exploraran els fonaments de la contemporaneïtat de la societat catalana des de la instal·lació de l'Estat Borbònic el 1714, la Guerra del Francès i fins al Sexenni Democràtic, tenint en compte una diversitat de línies de desenvolupament que es podrien englobar en dos grans eixos.

El primer eix fa èmfasi en el vessant polític i cultural, i cobreix la lenta desfeta i crisi de l'Antic Règim i el procés de revolució liberal, així com les diverses respostes polítiques i intel·lectuals a la institucionalització del nou estat centralitzat i de la nova societat liberal.

El segon eix se centra en els aspectes socials i econòmics, i posa l'accent en les característiques que adopta Catalunya durant el procés de revolució industrial, l'aparició de la societat de classes i les fractures que provoca, i l'evolució de les diferents formes de treball, d'associació i de producció.

Igualment es procurarà treballar línies transversals i mostrar-se sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Assignatura optativa que forma part dels crèdits que condueixen a l'obtenció de la menció d'"Història de Catalunya"

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Avaluar críticament les fonts i els models teòrics per analitzar les diverses etapes històriques.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Avaluar críticament els diferents enfocaments actuals de l'estudi de la història de Catalunya.
3. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
4. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
5. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
6. Organitzar i sintetitzar les diverses explicacions existents sobre les causes del canvi social en les diferents etapes històriques de la societat catalana.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
8. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
9. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
10. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
11. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.

Continguts

1. EL SXVIII MÉS ENLLÀ DEL 1714

- 1.1 Mesures fiscals, econòmiques i polítiques.
- 1.2 El creixement econòmic del segle XVIII, el mercat espanyol i les bases de l'arrencada industrial.
- 1.3 Dels Rebomboris del Pa al final de la Guerra Gran

2. L'ESFONDRAJAMENT DE L'ANTIC RÈGIM I ELS INICIS DE LA REVOLUCIÓ LIBERAL I DE LA CONTRAREVOLUCIÓ (1808 - 1833).

- 2.1 La invasió napoleònica de 1808. Buit de poder i revolta contra l'autoritat.
- 2.2 Les batalles del Bruc i la forja del mite de la resistència catalana.
- 2.3 La naturalesa del poder de les Junes.
- 2.4 Els setges i la mobilització militar.
- 2.5 La Catalunya napoleònica i l'annexió a França.
- 2.6 L'actuació dels diputats catalans a les Corts de Cadis: projectes i frustracions.

2.7 Primera restauració fernandina (1814 - 20) Conspiracions contra l'absolutisme.

2.8 El Trienni Constitucional. (1820 - 23)

2.9 La Segona Restauració Absolutista (1823- 33)

1. EL TEMPS DE LES BULLANGUES: INDUSTRIALITZACIÓ. OBRERISME. CARLISME I LIBERALISME (1833-1843).

3.1 La Primera Guerra Carlina.

3.2 El triomf de la revolució liberal: projectes polítics, fenòmens revolucionaris i les bullangues.

3.3 Els fonaments i les característiques del procés industrialitzador català. La consolidació de l'economia de mercat. L'Espanya radial.

3.4 La defensa del projecte industrial català: associacionisme i parlamentarisme.

3.5 L'emergència d'una societat de classes. Conflictivitat i obrerisme.

4. LA CONSOLIDACIÓ POLÍTICA DE L'ESTAT LIBERAL A CATALUNYA (1843-1868)

4.1 La resposta de l'estat: Repressió i militarització.

4.2 Els inicis de la Renaixença i el naixement del catalanisme

4.3 La Guerra dels Matiners i el catolicisme polític.

4.4 El Bienni Progressista a Catalunya.

4.5 La crisi del règim isabelí. Les conspiracions progressistes i les causes de la revolució de setembre de 1868.

1. EL SEXENNI DEMOCRÀTIC (1868-1874): UN LABORATORI D'EXPERIÈNCIES

5.1 La revolució de setembre de 1868. El posicionament dels partits, la revolta popular i els aixecaments federal i carlí.

5.2 L'evolució política i electoral durant el Sexenni.

5.3 Republicanisme federal i obrerisme internacionalista.

Metodologia

Activitat dirigida i examen (60%): Classes magistrals amb suport de la Tecnologies de la Informació (TIC) i debats en el grup-classe.

Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor (10%): introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió col·lectiva. Presentacions individuals i/o col·lectives i ronda de valoracions.

Activitat supervisada : sessions concertades per a resoldre dubtes i mantenir discussions sobre continguts específics de la matèria, els problemes i seminaris. Realització i correcció d'exercicis pautats d'aprenentatge.

Activitat autònoma (10%): lectura comprensiva de textos, redacció de treballs, preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca d'informació bibliogràfica. Estudi personal de cara a la integració dels coneixements.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	35	1,4	2, 5, 9, 11
Seminaris i pràctiques dirigides	5	0,2	5, 6, 8, 11
Tipus: Supervisades			
Avaluació	10	0,4	1, 2, 4, 7, 8
tutories	15	0,6	1, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi Personal	45	1,8	1, 5, 6
Lectura de textos, Redacció de treballs, Preparació de comentaris orals i seminaris: Recerca d'informació bibliogràfica.	33	1,32	

Avaluació

El sistema d'avaluació constarà de dues parts:

- 2 proves escrites: 70%

- 3 seminaris : 30%

Les activitats d'avaluació es programaran al llarg del curs acadèmic. S'avisaran les dates provisionals en el primer dia de classe. L'assistència als seminaris és imprescindible per establir el contracte i la discussió necessària per donar validesa als mateixos. Si es realitzés qualsevol canvi s'avisaria amb la suficient antelació.

L'alumne té dret a revisar els resultats de les proves analitzades. El professor establirà un horari específic per la revisió d'aquestes activitats d'avaluació.

Per superar l'assignatura la nota final ha de ser igual o superior a 5'0. No superar aquest límit suposa anar a la recuperació posterior en la data establerta. Només es recuperaran les proves escrites en un darrer examen. La nota a la recuperació serà de "suspès," o "aprobat."

Un alumne tindrà la qualificació de "No avaluable" quan no hagi participat en el 30% de les proves avaluables i se l'impedirà presentar-se a les proves de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites teòriques,	70 %	4	0,16	2, 3, 4, 5, 6, 9
Seminaris i pràctiques	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

AA.DD; Història. *Política, Societat i Cultura dels Països Catalans, 12 volums*, Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana, 1999.

BALCELLS, Albert (dir), *Història de Catalunya*, Barcelona, L'Esfera dels Llibres, 2004.

FERRER, LI.; RODO, J.; RUBÍ, G.; TORRAS, M., *Història de l'autogovern de Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006. Edició en castellà del 2007.

FONTANA, Josep, *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*, Barcelona, Edicions 62, 1998.

GABRIEL, Pere (dir), *Història de la Cultura Catalana*, 10 vols., Eds. 62, Barcelona, 1998-1999.

HURTADO, Víctor, MESTRE, Jesús i MISERACHS, Toni, *Atles d'Història de Catalunya*, Barcelona, Edicions 62, 1995.

MALUQUER DE MOTES, Jordi, *Història econòmica de Catalunya*, Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, 2008.

MESTRE, Jesús (dir.), *Diccionari d'Història de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 1992.

RISQUES, Manuel (dir.), DUARTE, Àngel, RIQUER, Borja de, ROIG ROSICH, Josep Maria, *Història de la Catalunya contemporània. De la guerra del Francès al nou Estatut*, Barcelona, Mina Editorial, 2006.

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (director), *Història contemporània de Catalunya*, vols. I i II, Barcelona, Columna, 1997-1998.

La bibliografia específica de cada bloc es proporcionarà a través del campus virtual, així com algunes referències es comentaran directament a classe.